

EL TEATRE CATALÀ

IGNASI IGLESIAS, caricatura de *Daniel*

Any I - Núm. 38
16 Novbre. 1912

20 cènts.

EL TEATRE CATALÀ

REVISTA SETMANAL ILUSTRADA

: EXTENSA INFORMACIÓ GRÀFICA I LITERÀRIA DE L'ACTUALITAT TEATRAL CATALANA :
TEATRE CASTELLÀ : TEATRE EXTRANJER

20 PÀGINES DE TEXT

DE LES PRIMERES FIRMES DE CATALUNYA

32 PÀGINES DE FOLLETÍ

DE LES OBRES TEATRALS DE MÉS ÈXIT

PRESENTACIÓ ESPLÈNDIDA

PAPER COUXÉ :: NOMBROSOS GRAVATS :: TIRATGE EXCELENT

EL TEATRE CATALÀ es la millor revista que a Catalunya s'ha publicat dintre'l seu caràcter i condicions econòmiques

SURT ELS DISSABTES

Número corrent: 20 cèntims - Número atressat: 40 - Atressat sense folletins: 25

Suscripció: Espanya, 3 pessetes trimestre - Extranjer, 9 francs semestre

Administració: PORTA-FERRIÇA, 17, LLIBRERÍA

BARCELONA

EL TEATRE CATALÀ

ANY I

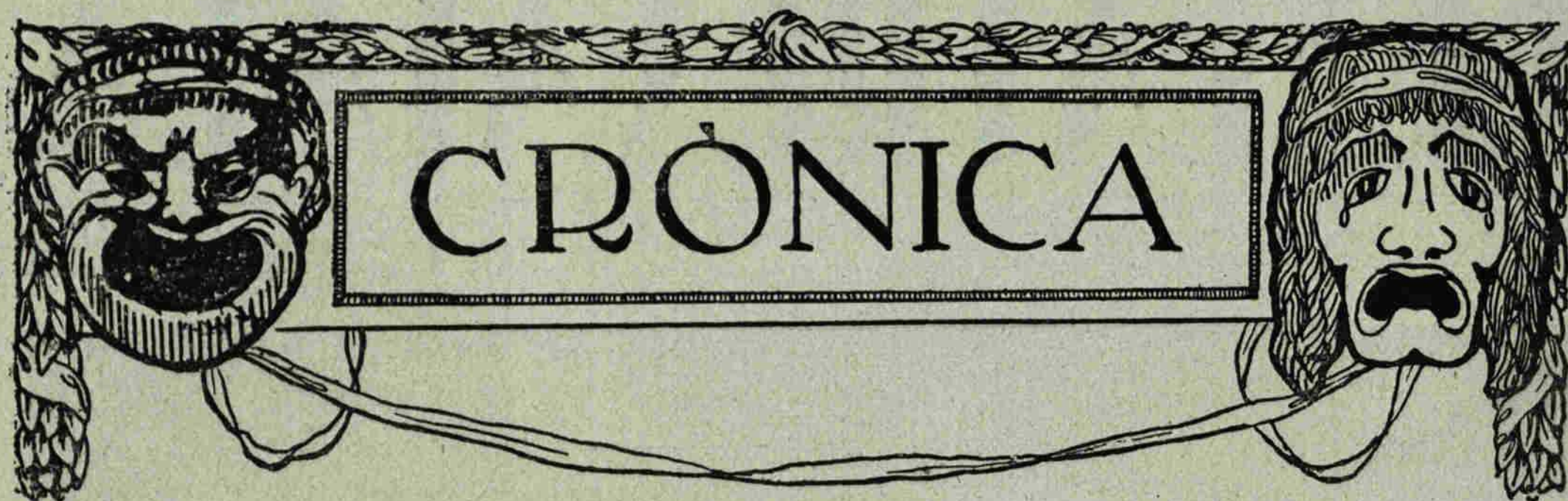
BARCELONA : 16 NOVEMBRE 1912

NÚM. 38

TRINITAT GUITART, aplaudida dama jove de la companyia del teatre Apol

Fot. Baños

Es tant arbitrari i exposat a pueril xerrameca el tractar de virtuts i defectes nacionals, com atributs inherents a la personalitat d'un poble, que no'n parlem sense escrúpols.

El dir la nació tal es covarda, l'altra vanitosa, traidora la de més enllà, no pot esser mai una veritat manifestada amb esperit de justícia, quan fòra d'aqueixos països també hi hauran traidors, soperbs i covards, sense que les qualitats o defectes individuals, encara que presentin agrupacions socials lligades per un mateix vincle, siguin condicions característiques d'una raça, amb tot i que devegades les circumstancies del medi ambient ho fassin semblar.

No obstant, i treient desseguit tot caràcter absolut a les nostres manifestacions, cal que insistim sobre un fenomen morbós que patim a Catalunya.

Se'ns ha presentat com un poble impetuós i perseverant, que estima amb fanatisme les seves coses, fins arribar a l'egoisme més desenfrenat. D'egoistes havem estat titllats els catalans, amb més freqüència de lo que caldria, i be's veu quan incerta i gens ajustada a la realitat es aqueixa afirmació.

No hi ha poble oblidadiç de lo seu com el català, ni cap altre que admeti tant amorosament lo foraster, lo exòtic.

Se'ns dirà que som hospitalaris i que es aquesta una virtut que ennobleix i dignifica, però es que admetem la pràctica d'aqueixa aptitut virtuosa que'ns honra, no donant a cada hu lo seu i que justament li pertoca, sinó entregant-ho tot a l'intrús i negant consideració i aliments als de casa, que se'ls han de procurar treballósament a cos-

tes seves i amb escassetat, o be anant pel món en cerca d'aqueixa beneïda hospitalitat que aquí prodiguem, si sembla malsonant dir que *malgastem*.

Es de bon to vestir trajos de Londres, estiuejar o *hiverner* (?) en platjes i villes estrangeres, com altres tantes coses que's fan per l'estil, ignorant que Catalunya té costes empurdaneses d'una suprema bellesa, ja endevinada pels grecs, uns Pirineus delitosos en sos atractius i imponents en sa grandesa, nius de llegendes, i unes Guilleríes de boscos centenaris aont els *Bandits* de Schiller hi trobaríen, amb en Roc Guinart i en Joan de Serrallonga, la seva real i verídica plasmació.

Ens sembla, i això ho sabem tots, que despreciant lo de la patria i alabant exageradament lo dels altres, ens creixem i adquirim patent d'europèus. Amb això oblidem que es aquest uns dels aspectes més vius de la *cursileria*. No podem enraonar amb un foraster que no comencem a malparlar de lo d'aquí, com en obsequi seu. Es com si a una persona que'ns fos presentada, per alabar-li la seva família denigressiu la vostra amb certes o suposades faltes, que, de ser-ho, el patriotisme exigeix esmenar-les, quan el sentit comú no'ns diu que abunden en tots els pobles.

Som refractaris a impulsar una iniciativa nacional i rezelem en confiar un cèntim a qualsevol empresa que, beneficiant a la patria, no dongui l'indiscutible seguretat d'un guany positiu, i no som mesquins en entregar-nos en cos i ànima a les iniciatives estrangeres que negocien amb nosaltres i amb els nostres cabals.

— *Fòra muralles xinesques!* — s'ha cri-

dat, en contraposició a un sà criteri catalanista que, imitant lo que's fa a tot arreu, volia protecció per lo de casa i entrada lliure, ben lliure, però no atropellada i avassalladora, a lo de fóra.

No es trist que tots els que s'han distingit a Catalunya pel seu talent o per la força del seu geni ho hagin estat malgrat els seus conciutadans, que semblen oposar-se a que cap català arribi al nivell dels exòtics personatges que aquí alabem i paguem?

Serí curiosa una llista dels compatricis il·lustres en el seu art i en el seu saber, escampats pel món, lluny de la seva terra, que no'ls ha compresos. Els que encara resten entre nosaltres no viuen pas per lo que'ls donem, sinó per lo que's guanyen en altres professions, ben oposades algunes a la seva significació literaria o artística.

Ens manca direcció espiritual, es cert, però abans havem d'assolir una disciplina social, un agermanament d'interessos, i establir un vincle fortíssim mitjançant el qual cap ingeni català sigui menyspreat, ni cap aptitud oblidada, guardant en la pròpia consideració lo que esmersem en profit d'altri.

Aixís, i solament aixís, podrem ser forts, perquè concentrarem energies i sembrarem l'estímul.

Mireu: les grans nacions d'ara, França, Anglaterra, Alemanya, Italia..., imposen arreu les seves produccions i els seus talents, i els imposen amb agressivitat, quasi tanta com la seva resistència a admetre els

productes, les obres i els homes d'altres països.

Solament les nacions febles i poc segures del valor espiritual de sí mateixes s'entreguen al primer que truca a les seves portes.

Es aquesta protecció la que demanem pera les coses essencialment catalanes i que ningú ens podrà discutir ni negar.

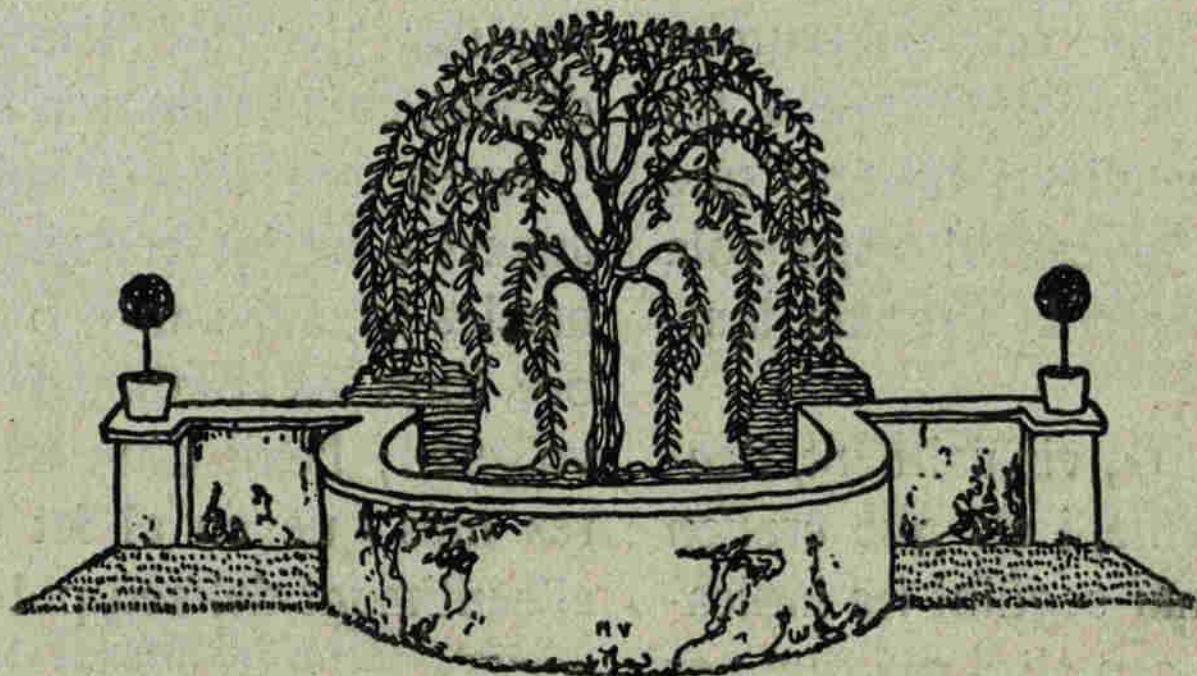
No farem amb això altra cosa que lo que practiquen en tots els pobles pera la seva conservació i defensa, sense que arribem per això al *chauvinisme* francès ni a aquell disbaratat patriotisme anglès que feia ensenyar als nois de les escoles que les nacions d'Europa eren colonies britàniques i Anglaterra la seva metròpoli.

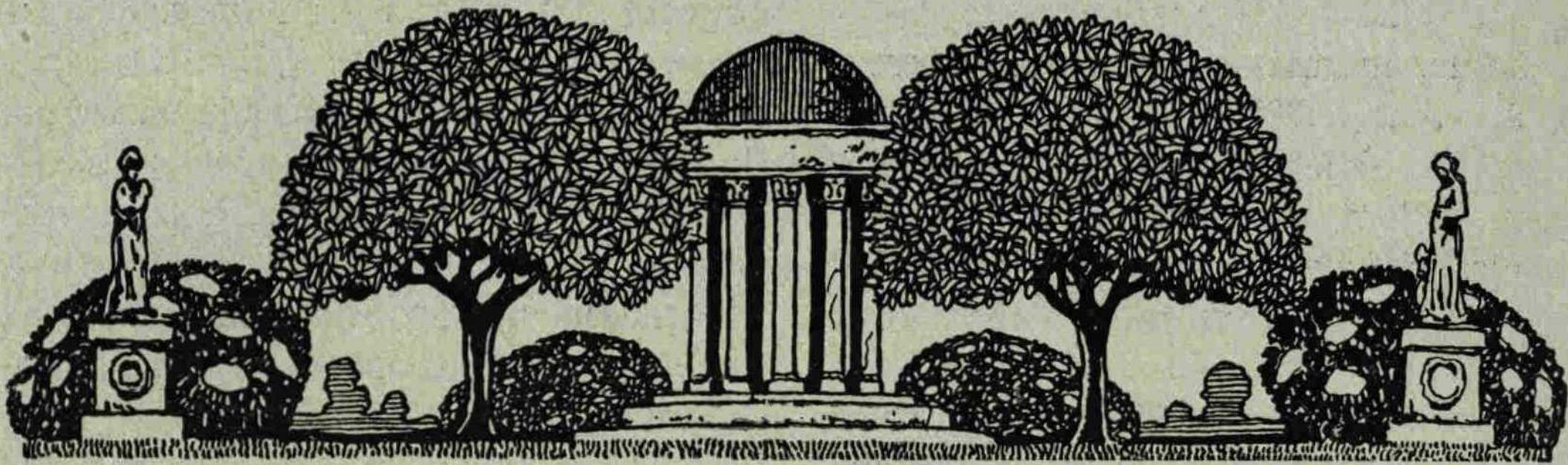
Volem que quan un català, sigui qui sigui, exposi una idea o vagi a crear una obra no se'l rebutgi ni se'l deixi indefens al seu propi esforç, sinó que se li dongui escalf i se solidaritzi l'interès del poble amb l'iniciativa o l'inspiració dels seus fills il·lustres.

Ens alabem molt de les nostres glories, que són moltes i notables, però consti que's deuen a l'esforç individual quasi totes. El dia que aquestes glories positives siguin impulsades per la col·lectivitat, allavors podrem dir que havem retrobat el nostre poble amb el sentit que li manca pera viure plenament.

No havem parlat res de teatre, i el teatre català precisament entra per complet en aquesta disertació d'avui.

X.

LA TEMPORADA DEL SINDICAT

EL POBLE I ELS SENYORS

L Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans està conseguint, en el Gran Teatre Espanyol, bona part de l'acceptació de públic que inútilment esperà en l'Eldorado.

La popular concurrència del teatre del Paral·lel ha sentit més franca i entusiasta simpatia per la dramàtica catalana que no pas els senyors (?) que habitualment van als coliseus dels llocs cèntrics i distingits de Barcelona.

El poble, a despit de totes les mixtifications d'orde polític que, en determinats moments, el poden haver fet semblar enemic de les coses de la terra, davant d'una obra essencialment nacional com el teatre s'ha sentit català amb tota espontaneïtat.

En resum: el nacionalisme no es pas altra cosa que aquesta sincera manifestació d'esser lo que s'es, que ara ha fet el públic de l'Espanyol acudir a les funcions del Sindicat.

Per això mateix, els que acostumen a parlar en castellà i a abonar-se a les temporades de companyies forasteres que porten la fama de la capital espanyola deixaren de concórrer a la passada temporada d'Eldorado.

El provincianisme es, virtualment, l'antípoda del nacionalisme, i els que creuen que es de bon to anar seguint les indicacions de la Cort, per cap altra raó que per

la de que disfruta d'aquest títol, són els «provincianos» de Catalunya.

Amb aquest mot hi va ajuntada la més clara idea de la cursileria, i vegi-s per aquí com s'explica aqueix fenòmen, que a molts els sembla incomprendible, de que a Barcelona no hi hagin senyors.

Es clar, doncs, i molt natural que'l teatre català, que potser es lo més directament nascut de l'ànima de la seva nacionalitat, no trobés en els públics formats d'aquella gent l'acceptació que n'esperava.

Si alguns d'ells han donat diverses vegades els noms llurs pera figurar en solemnitats i en moviments i en candidatures catalanistes, no ha estat més que per satisfacció d'una moda o d'una conveniència, que no ha trasbalsat gens la llur manera natural d'esser.

En canvi el poble té, además de l'afecte innat a lo de la seva raça, una aversió instintiva a lo exòtic.

Aquest sentiment s'ha disfreçat sempre, perquè per expresar-se ha acudit a manifestacions àduc oposades, com la del mateix espanyolisme.

Però fixeuvos que en totes elles ha aparegut lo oficial, lo castellà, lo madrileny, que s'ha representat en l'imaginació popular per tot l'organisme autoritari d'Estat, com lo contrari als seus desitjos.

Aneu fent càlculs sobre si s'ha de fer aquest o aquell repertori, si s'han de donar les localitats més o menys cares i sobre totes les combinacions mercantils que volgueu; l'èxit d'un teatre no radica en res més que en el fet de que respongui al sentiment del seu poble.

FÈLIX MARC

Hi ha moments a la vida, que a un hom no li queda altre remei que declarar-se francament «esperit rutinari», per la comoditat de no haver de capir certs desfogaments intel·lectuals, com ara el de la jove i ja baladrera «Theatrocracia».

Que'ls deus ens lliurin de sapiguer el concepte que mereixerà als «theatròcrates» una tant còmoda actitud, però davant de menaces tant promisquies com les contingudes en la lletra que oferíem en el número passat a les malícies del llegidor, l'únic camí a seguir es declarar-se incompetent; vençut abans de lluitar; sens armes ni bagatges ni res d'aquest món pera contenir les ires teatroclastes dels «theatròcrates».

Jo voldria sapiguer transportar en aquests comentaris, que per primera volta en la seva curta vida prenen aires de gravetat, l'impressió aterroritzadora que va produir-nos la lectura, en veu alta, de la supradita lletra. Encara no hem tornat en sí de l'ensust. Quedàrem mirant-nos l'un a l'altre, muts, sense resposta, lívids, astorats, lo que se'n diu propiament astorats...

I es que en aquesta casa, començant per un servidor de vostès i acabant per l'impressor, tots, de l'últim al primer, el que no tira per autor dramàtic es que ja ha estat consagrat com a tal. Qui més, qui menys, ha fruit les afalagadores carícies de l'èxit, o quan menys esperem lograr-ho.

Es a dir, «afalagadores carícies de l'èxit». Fins avui, que encara's feien alguns èxits, havien estat afalagadores; d'avui en endavant, amb això de la «Theatrocracia», no sabem com anirà.

Si de bones a primeres, quan encara no han definit les intencions «restauradores» que'ls inspiren, ja'ns parlen d'analfabetisme, aixís, en bloc, de la dramàtica actual, i'ns fan a saber que la cultura catalana no

ha conseguit la seva manifestació en les taules del teatre, que es dir-nos incultes i analfabets a tots. Si abans d'explicar quines forces han d'esmersar en conduir, guiar i orientar el nostre art dramàtic ja hi trobem monopoli, vilipendi, fosquedat, migradesa, desgaubança, aires insans i altres no menys perilloses coses, es de creure que d'èxits no se'n faran més d'aquí en endavant. I als pobres autors no'ls quedarà altre recurs, si els plau per força, que reduir-se a la minça cabana en que'ls «theatròcrates» els han descobert tancats, i d'aont se guardaran be de treure ni tant sols el cap, si no volen exposar-se a perdre-l.

Això es senzillament esgarriós.

Confessem, de totes maneres, que no es explicable l'extrany encís, el fatiller sortilegi que ha mantingut el nostre esguard orfe de llum, quan creia irradiar-se en les més diàfanes clarors de l'esperit.

Potser es que no hem encara arribat a una prou refinada depuració dels sentiments. Ara «Theatrocracia» ens mostrarà nous horitzons que'ns deixaran tant sorpresos com la llur actuació, destructorament renovadora.

Davant d'aquest fet, extraordinari entre'ls que més ho sien, ja no'ns sorprendrà que'l Teatre Nacional se trobi poc menys que moribond.

Deixem pas als nou vinguts que han de nodrir-lo amb la sava fecondant del llur intel·lecte, i si no volem deixar-nos convèncer declarem-nos, com Puck s'ha declarat al començar, «esperits rutinaris».

No sabem encara la determinació que pendran els senyors que, fins ara fa poc, consideravem autors dramàtics.

D'alguns, dels que intervenen d'una manera directa en les nostres tasques, sabem que han començat per autosuministrar-se grans dosis de ferro-quina. Revitalitzar l'organisme es revitalitzar l'encèfal, i un encèfal vital, en la testa d'un autor, es, si no tota, bona part de la gloria del Teatre Català.

I quan altra no, es força en els muscles pera defensar-se d'alguna massa violenta actuació «theatrocràtica».

PUCK

TEATRE EXTRANGER

BARCELONA

Gran Teatre del Liceu. — *Manon*, la delicadíssima òpera de Massenet, ha estat la segona obra de la temporada.

En la seva execució, que no passà d'esser discreta, hi debutaren la primera tiple senyoreta Brozzia i el tenor senyor Ciaroff.

Aquest composà'l personatge amb molta propietat i el cantà amb una gran expressió de matisos. Singularment a l'acte tercer hagué de bisar *l'ensomni* enmitg de grans aplaudiments.

La senyoreta Brozzia, de figura esvelta i d'una veu agradable i extensa, cantà'ls *couplets* amb molta delicadesa i bon gust. El públic així ho comprengué, i va saludar-la amb una forta ovació.

Els demés interpretadors, regulars. Diríem que en els conjunts vam notar-hi algunes deficiències. Per això el públic, en determinats passatges, va exterioritzar son disgust.

L'orquestra, excelent, i el mestre Falconi, a l'alçaria del seu prestigi. — D.

NOTICIARI D'ITALIA

Teatre sicilià. — Quan la companyia den Grasso estigué a Barcelona ja la crítica digué la seva opinió referent al mèrit dels artistes i de les obres que llavors se representaren, mes la majoria de crítica, tot i regoneixent el valor innegable d'uns i de les altres, semblava deixar entreveure com un xic de censura pera l'execució, diguem-ne estrident, que aquella companyia donava a totes les obres.

Verament, sentir els crits i veure la manera de declamar d'aquells actors pot semblar, a qui no conegui el poble sicilià, no un xic, sinó un bon troç violent, mes no al qui hagi residit a Sicília i conegui sols una mica el caràcter de la gent d'aquesta illa.

En tota l'Italia es impossible trobar un altre poble tant sencer com es el sicilià.

En aquesta illa, d'una bellesa's pot dir feréstega, tot es cridaner i tot fereix, o be'ls ulls, o be les orelles.

Ja a l'arribar, pel cantó que volgueu, se veuen les montanyes cantelludes i pobres de vegetació.

Al desembarcar, la gent de terra aixorda materialment amb els seus crits i amb aquell parlar incompreensible.

Després, quan, ja sortits del bullici del port, pensau trobar quietut, amb sorpresa veieu com els crits continúen, i no sabeu comprendre si verament tots són sords o el fan.

El sicilià, quan parla, no ho fa sols amb la boca i cridant, no: es amb tota la seva persona que sembla que vulga fer-vos comprendre lo que diu.

El veureu accionar, moure els ulls i fer-se ara ençà ara enllà: com una llançadora.

Crida perquè es la seva sang qui'l fa cridar. Es la

seva manera de ser, que l'hi dona la terra, la violència de l'Etna, podriem dir, que tot sicilià porta dintre seu.

Fins les flors, en aquesta terra, tenen uns colors més vius que les dels nostres jardins.

Jo he vist a Catania una mare com feia adormir un fill seu, en braços, cantant-li una cançó.

A casa vostra, aquella mare hauria cantat una cançó, de la dolcesa de la qual tant sols de recordar-la me'n sento cor-pres.

Aquí a Sicília no.

Cantava a crits i caminava d'ací i d'allà, a grans passes.

Això, vist en un escenari, sembla exagerat, però no es així, perquè aquella criatura, lentament lentament, s'adormí, com els nostres infants a Catalunya amb les cançons de les nostre mares.

Voleu un exemple més clar de la manera d'esser d'aquest poble?

S'hi neix, cridant, i a mida que'l noi se fa home esdevé més ferreny, i fins quan fa una moixaina a la dona que l'estima, amb un amor quasi africà, li fa cridant i bruscament i així mateix es correspost.

Es per això que'l teatre sicilià, a qui no conegui la Sicília, pot semblar-li exagerat.

Jo recordo com una de les coses que més m'han esgarriat al teatre el final de la *Cavalleria rusticana*, que en Grasso ens donà una nit.

Tothom regoneixia la bellesa d'aquella interpretació, mes la trobaven exagerada i massa efectista.

Ben lluny de ser-ho!

Era la veritat, un troç de vida siciliana portada a Barcelona per aquell gran artista que's diu Grasso.

Amb tants i bons actors com hi han a Italia cap n'hi ha que, com ell, furgui dintre seu d'una manera tant intensa l'ànima de la seva terra. Es únic.

La Sicília pot estar orgullosa de tenir un actor com en Grasso, i agràida per haver estat ell qui ha portat per arreu del món el seu nom gloriós.

Qui pogués parlar així de Catalunya!

* * *

Després del repòs obligat a que estigué sotmès en Grasso, tornà a recitar a Gènova, mes amb una altra companyia formada de poc.

La Mimí Aguglia, seguint mals concells, recita en llengua italiana, i no es més que una altra bona actriu, quan recitant en sicilià era eminent.

Els artistes de l'antiga companyia Grasso, amb en Musco per director, ja vaig dir en altre noticiari de la manera com havien estat rebuts a Roma.

La primera actriu Marinella Bragaglia ja ha recitat a Barcelona amb la Mariani.

Es siciliana, i quan de la seva terra s'ha parlat ho ha deixat tot. Ja vaig dir com la rebé el públic de Roma el dia del debut amb *Malia*, l'obra mestra de Capuana.

El dia que vaig visitar-la m'explicà el projecte que tenien, no sols ella sinó tots els seus companys, de portar el teatre sicilià per altres viarans dels que fins ara havia anat.

— Uns camins més llisos, més esfumats; uns caràcters menys violents, — me digué.

Res vaig objectar, mes l'endemà varen representar *I fratelli ficicchia*, i un altre dia *Sperduti nel buio*, i la companyia no era siciliana més que per la llengua.

Tot el caràcter, la vida, l'energia de la Sicília, s'era fos.

Els nous camins, a mon entendre, li feien perdre tot l'interès, a la companyia, i de siciliana no li quedava sinó el nom.

Era un cos mort.

Li mancava la sang, l'ànima, i sense això, per lliços que siguen els camins que volen empendre, no podran caminar.

Aixís mateix ho vaig manifestar a la Sra. Bragaglia i al Cav. Musco, i aixís ho dic ara.

Es clar que amb el repertori den Grasso i sense aquesta figura els era difícil triomfar, mes podien buscar altres obres sicilianes o demanar-ne de no-

ves als autors, i no recórrer a traduccions de l'italià que ja estem cansats d'aplaudir.

* * *

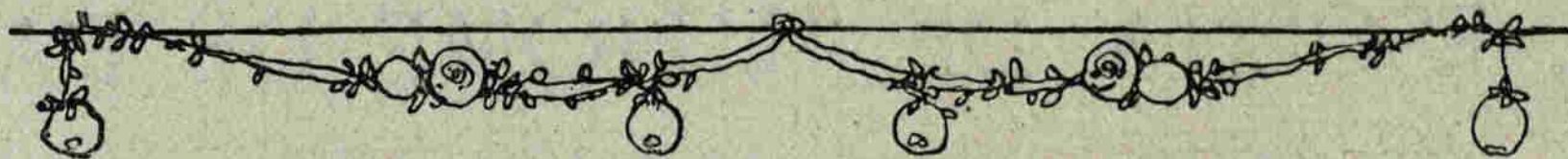
L'Italia Vitaliani. — D'aquesta il·lustre artista he rebut una lletra fent-me saber que per la quaresma serà al Principal de Barcelona, i en un paràgraf, que conservo en la seva mateixa llengua, diu: « e sé si » potesse coincidere la festa al grande Soler, con » la nostra venuta a Barcelona, si può immaginare » quale gioia ne proveremmo! »

Després me parla del seu públic català, amb paraules d'amor i d'alegria, perquè tornarà a estar amb ell.

Ja cal que aquest públic nostre tant *estrany* se recordi d'ella.

R. VILARÓ I GUILLEMÍ

Palermo, Novembre, 1912

CAP-VESPRE

*Del jorn morent no'n queda més que'l rastre
de tons acarminats. El sol s'allunya
deixant al cel l'estela de sang roja
del creient sacrifici.*

*Les montanyes, com monstres milenaris
dormint el són d'un reguitzell de segles,
acullen en ses fondes clotarades
les moradenques ombres.*

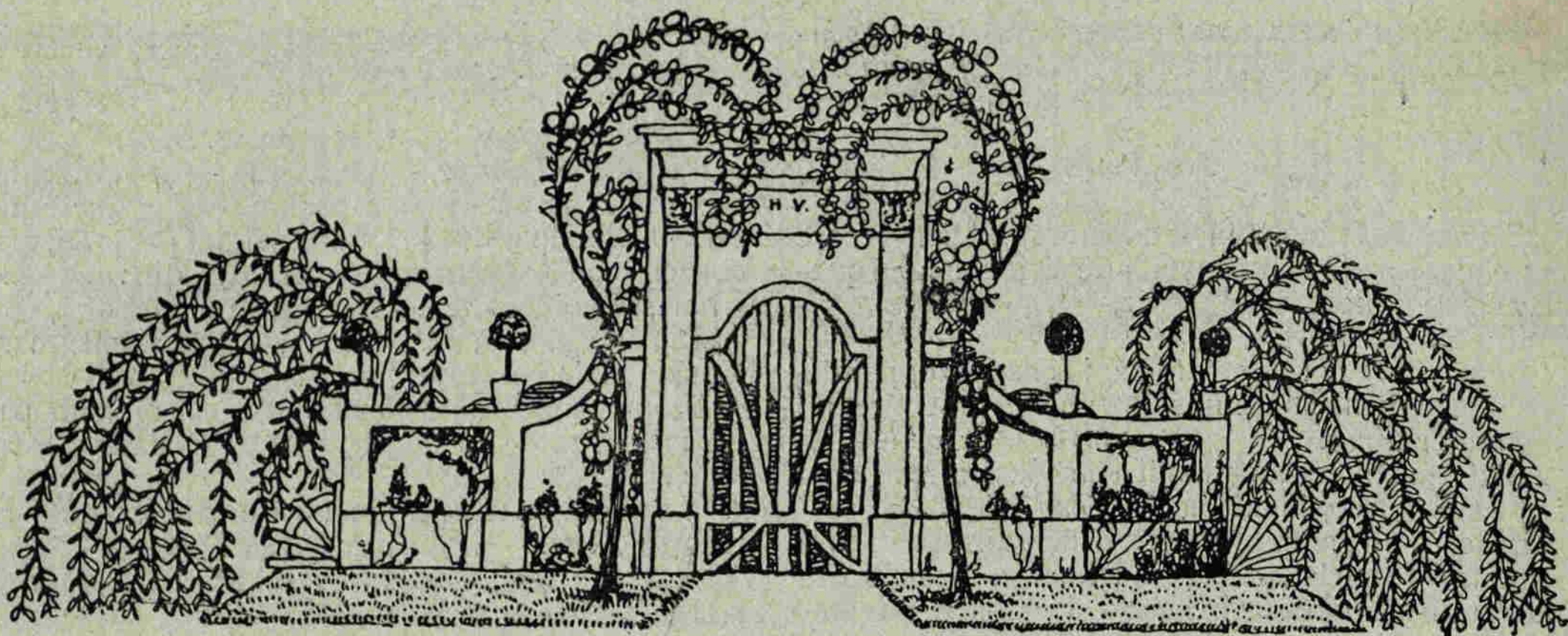
*I el mar tot ho reflexa; fins les cases
de l'auria vila semblen mirallar-s'hi
al veure-s palidèixer per la fosca,
que lenta en va fent presa,
y com si ja, retut de la jornada
d'incessant onejar, anés dormint-se,
se va aquietant, donces ja no l'empenyen
els vents que defalleixen.*

*En tant allà en la platja, ben sonores,
les rialles del jovent se persegueixen
en l'hora solemnial de l'alegria
que vessa de les ànimes.*

*I a poc devé la platja silenciosa,
i els colors del cel i de la terra
entre les ombres tots desapareixen
i Venus parpelleja.*

ENRIC RIBAS

Palamós, Agost 1912

UNA ESCENA DE "L'HOME DE PALLA"

ACTE SEGON

ESCENA IX

En Dionís, en Jaume Bertran i en Pompeu Soler.

DIONÍS. — I doncs, què porteu de bo?

BERTRAN. — Què vol que portem? Males notícies.

DIONÍS. — Què diu, home!

SOLER. — I tant males, senyor Dionís..!

DIONÍS. — Què passa? (*Oferit-los cadires.*)
Seguin: facin l'obsequi.

BERTRAN. — Gràcies. No's molesti. Aviat estarem entesos.

DIONÍS. — Però què hi ha? Diguin, diguin..!

SOLER. — Re... que ja tenim una denuncia a sobre.

DIONÍS (*molt sorprès*). — Una denuncia?

SOLER. — El que sent.

DIONÍS. — De manera que ja'ns persegueixen *La Revolta*?

SOLER. — Sí, senyor: per l'article de fons que publiquem avui.

DIONÍS (*an en Bertran*). — Pel seu?

SOLER (*somrient*). — No..., pel de vostè.

DIONÍS. — Vaja: pel que ha escrit el senyor. Pel «Corc de la patria».

BERTRAN. — Exactament.

DIONÍS. — No'm sorprèn gens..! Ho esperava. Se'l felicita cordialíssimament, senyor Bertran. El seu treball es tant hermós, tant just i tant precís, que'l suscric de dalt a baix... i amb molt gust me'n faig responsable.

BERTRAN. — Vostè es un gran home!

DIONÍS. — Ja veuran, ja, que depressa's farà popular el nostre periòdic, i com amb aquests

contra-temps — que sempre són un honor — haurem d'augmentar el tiratge!

SOLER. — Ah! Sí! La persecució dels tribunals de justícia es el crèdit d'un diari polític.

DIONÍS. — Vostè ha trobat la frase. I en què s'apoya la denuncia? Quina qualificació li dona el fiscal..?

BERTRAN. — La d'injuries a la patria i de delictes de lesa majestat.

DIONÍS. — Aixís són dugues denúncies.

SOLER. — Sí: una bessonada.

BERTRAN. — La policia ha vingut a la redacció a recullir els pocs exemplars que'ns quedaven.

SOLER. — També ha passat requissa a tots els kioscos i altres llocs públics de venda.

DIONÍS. — Ara va be! Ara va be, companys!

BERTRAN. — Sí; mol be!

SOLER. — Els màrtirs són els propulsors de les grans causes de l'humanitat!

DIONÍS. — Què haig de fer, mentrestant?

SOLER. — Espera que'l cridin a declarar.

DIONÍS. — I què: quin càstig senyala el Còdig?

BERTRAN. — Per lo que fa referencia al rei, si no recordo mal, vuit anys i un dia de presó major.

DIONÍS (*fent el valent*). — Poca cosa.

SOLER. — No's compleix mai tota la pena.

DIONÍS. — Interiorment, mentres se tramita la causa, no hi cap la llibertat provisional amb fiança?

BERTRAN. — Se pot mirar.

SOLER. — Sí... Però no's faci ilusions.

DIONÍS. — Vuit anys i un dia de presó... No està mal... no està mal. Llàstima que no tingui més salut pera resistir-los serenament.

BERTRAN (*amb extranyesa*). — Què vol dir.

SOLER. — Senyor Dionís: no s'espanti ara! No claudiqui!

DIONÍS. — Qui? Jo? Què poc me coneixen! Que tenen por que evadeixi la responsabilitat? Que temen que fugi, que m'escapi? Ah! No! Estiguin ben tranquils! Jo soc un home d'honor, que no falto mai als meus compromisos!

SOLER. — Ens costa.

BERTRAN. — Qui ho dubta?

DIONÍS. — I doncs, per què heu vingut a trobar-me?

SOLER. — Pel gust de saludar-lo.

BERTRAN. — I per canviar impressions.

DIONÍS. — No...! Vostès recelen! Vostès desconfien de mi!

BERTRAN. — No! No, senyor Dionís!

DIONÍS. — Això, permetin-me que'ls ho digui, es ofendre-m.

BERTRAN. — Com s'entén?

SOLER. — No digui aquestes coses!

DIONÍS. — Sí, senyors, sí! Es ofende-m! Jo no'm mereixo, de part de vostès, aquesta desconsideració!

BERTRAN. — No's posi d'aquesta manera!

SOLER. — Lo que diu — i perdoni — no es propi d'un gran caràcter com vosjà!

DIONÍS. — No! No! Si jo no me'n queixo d'haver d'anar a la presó, ni encara que fos a presidi! Si'n tinc un orgull, essent per la causa de la llibertat i de la República!

BERTRAN. — Vostè es un convençut!

DIONÍS. — Soc irreductible!

SOLER. — Ens satisfà molt trobar-lo en aquest estat d'esperit.

DIONÍS. — Vostès no s'ho creien que jo fos

un ciutadà tant enter! Me van oferir la direcció de *La Revolta*, valent-se de la situació precària que estava travessant.

BERTRAN. — No parli amb aquest to, per favor!

SOLER. — No'ns suposi tant indignes!

DIONÍS. — Doncs be, senyors: que'ls consti que no soc un inconscient! Vaig al sacrifici, com veuen, com un convençut, amb tota serenitat!

BERTRAN. — Tal com ja esperavem!

SOLER. — Com suposarà tothom!

DIONÍS. — Ja som an allò que vostès van anunciar-me. Ha arribat el moment de prova.

BERTRAN. — No l'entenc.

DIONÍS. — Si'm tanquen entre reixes, conforme'm van prometre, no m'abandonaran, ni'm deurà faltar re.

SOLER. — Ah! No! Ni diners! Ni tabaco!

BERTRAN. — Ni licors!

SOLER. — Ni bons àpats!

DIONÍS. — Rebré continuament la visita dels prohoms del partit.

BERTRAN. — I la de tots els correligionaris.

SOLER. — Tots li portaran presents.

DIONÍS. — Qui llibres!

SOLER. — Qui revistes!

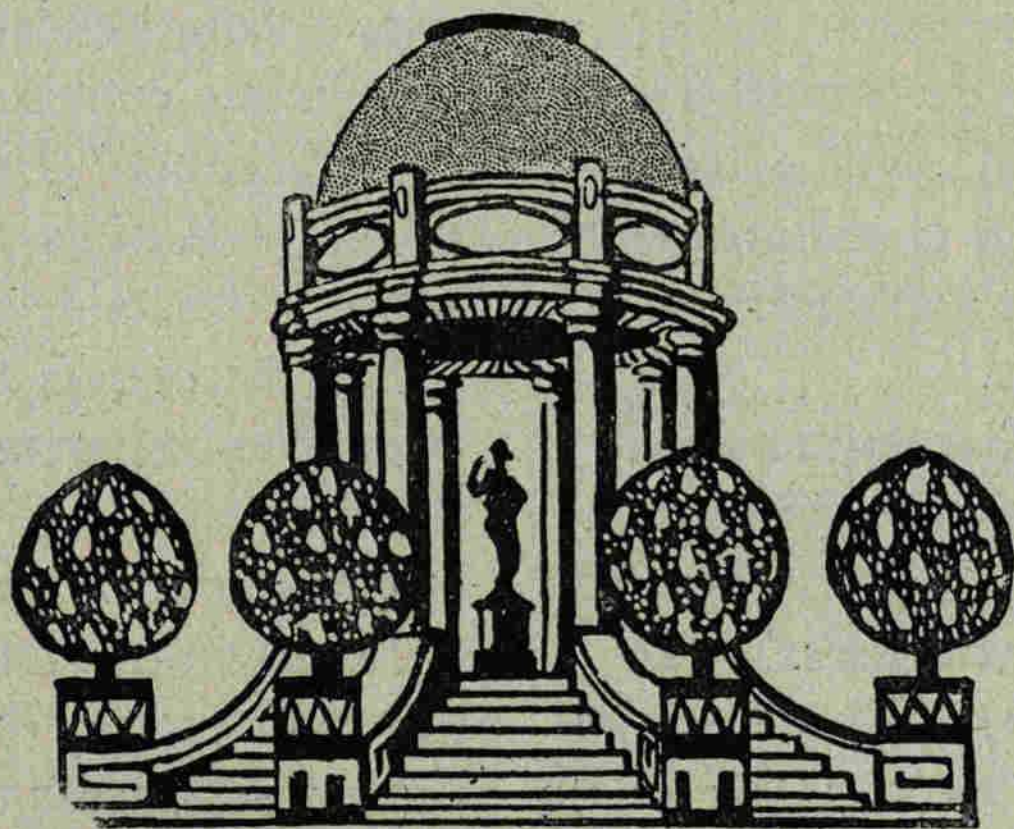
BERTRAN. — Qui periódics!

DIONÍS. — I flors, moltes flors! Sí! Sí! Ja soc l'home, el gran home que vostès esperaven! (*Acostant-se al peu de la segona porta de la dreta, cridant, amb emoció.*) Noia! Celia!

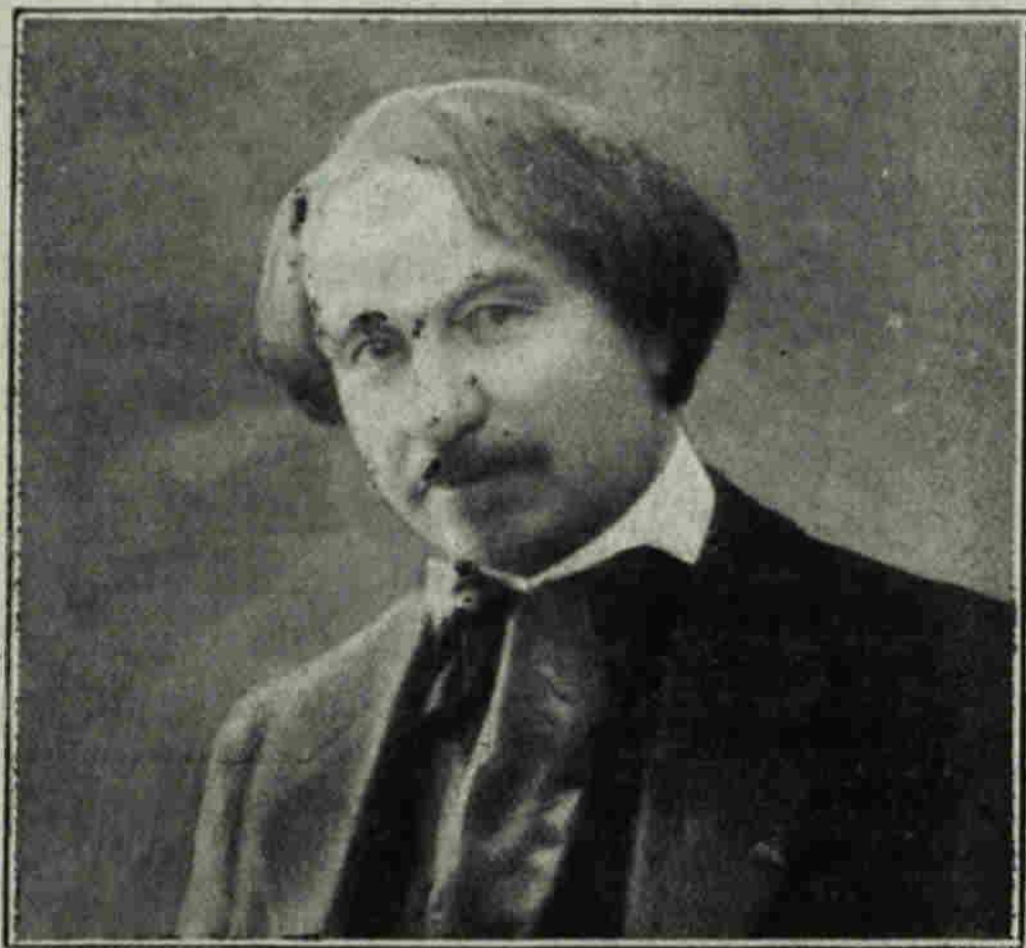
BERTRAN. — Què fa?

DIONÍS. — Crido la meva filla...!

IGNASI IGLESIAS

GUSTAU CHARPENTIER

A vagant produïda a l'«Institut des Beaux Arts» per la mort del mestre Massenet, ha sigut coberta, després de laboriosa votació, elegint-se acadèmic al compositor Gustau Charpentier.

Aquest nomenament ha estat objecte de les més violentes i apassionades discussions, car en Charpentier compta amb tants amics com adversaris. Se'l posa als núvols com a músic, com se'l denigra brutalment fins a negar-li el més petit talent.

La seva òpera *Louise* ja fou rebuda amb judicis totalment oposats, i per molts en Charpentier es considerat com un genial artista, com per altres se'l titlla de vulgaritzar, d'haver fet planar arran de terra el diví art musical.

En Charpentier fuig de la música savia, de cenacle i de selecció, pera entregar-se al poble, democratitzant el seu art i entregant-lo a l'inspiració i a l'aplaudiment dels *gamins* i de les *grisettes*.

D'haver existit en Charpentier quan la Revolució francesa hauria escrit himnes entre les barricades i compost cantates pera'ls *sans-culottes* i *tricoteuses*.

Es que en Charpentier es un esperit vulgar, que no paladeja les suavitats de lo distingit i els refinaments aristocràtics de

la bona música? No, al contrari, en Charpentier es l'autor de la *Serenade à Watteau*, d'*Impressions d'Italie* i de la melodia *Les fleurs du mal* sobre'ls poemes de Baudelaire, però, aimant apassionat com es del poble en el seu aspecte pintoresc i senzill, tant franc com enginyós, l'ilustre compositor creu que l'art no es exclusiu patrimoni dels pocs, i no precisament els més bons, sinó que tothom té dret a gaudir-ne el seu delitós encís, i que si l'art esdevé una selecció, aqueixa s'extreu, pura i perfumada, de les humils flors de la baixa humanitat, ont les joies són candoroses i completes, com cruentes les passions i desoladores les miseries, però d'ont esclata la cançó, l'eterna i bella cançó, que després ha de servir pera que més alts ingenis la glosin i puleixin pera cisellar joiells de preu inestimable.

Heusaquí el sentit de la *democratització de l'art*, predicada per en Charpentier i que tanta oposició havia de trobar en els consagrats.

El sol anunci de que'l famós compositor, el creador del Conservatori Popular de «Mimi Pinson», pretenia ocupar el silló de l'Institut, mogué l'indignació dels músics acadèmics precisament. Aixís es que un sol d'aquests, en Widor, el votà, abstenint-se o votant en contra els demés.

Se dona, doncs, el cas graciós de que en Charpentier ha estat elegit pels escultors, pels pintors..., contra'l parer i la voluntat dels músics.

Un d'aquests cridava desaforat: «—Això es el triomf de Montmartre sobre l'Acadèmia, el fang del carrer entrant a l'Ateneu!»

A lo que contestava'l deixeble predilecte den Massenet i el seu successor a l'Acadèmia: «—N'hi ha prou amb que jo vulgui quant se tracta de vèncer!»

En Charpentier té inèdites i a punt d'estrenar les següents obres: *Julien*, drama líric en quatre actes; i *L'Amour au faubourg*, epopeia popular en tres parts.

No cal dir que tot l'interès queda concentrat en aqueixes dugues produccions, que prometen aixecar tempestes apassionades.

FLAVI

TEATRE CASTELLÀ

BARCELONA

Tívoli.— La música de Franz Lehar, el més personal dels compositors vienesos, se distingeix tota per una factura especial que la caracteritza.

N'hi ha prou amb fixar-se en qualsevol d'aquestes delicades melodies que tant han popularitzat les seves obres pera endevinar la paternitat d'una opereta que's volgués donar a conèixer amagant el nom del seu autor.

Es per això que la partitura d'*El príncipe de Bohemia* va sorprendre extraordinàriament als aficionats a la música del celebrat autor vienès, perquè, exceptuant comptadíssims passatges del primer acte, en el qual hi sura de tant en tant una bella i arrobadora coloració melòdica, tot lo demás s'aparta obertament d'aquell estil personal den Franz Lehar, que fins sembla s'hagi volgut servir ara d'uns altres procediments de tècnica instrumental.

I es que'l llibre de *El príncipe de Bohemia*, que ha adaptat a l'escena espanyola en Gonzal Cantó, lluny de tenir aquella simplicitat que ofereix marge al compositor pera donar a l'opereta caràcter i fesomia propis, es d'una trama complicadíssima que's fa inadaptable pera musicar. I en Franz Lehar, que's trobà davant d'una obra falsa i pesada, amb personatges arbitraris i situacions inversemblables, va produir una partitura incolora, mancada completament d'aquell segell especial que tant ha caracteritzat les altes obres seves.

El públic va rebre l'obra amb molta fredor. Aplaudí alguns nombres sense entusiasmar-se i al finalitzar l'opereta feu presentar al proseni a l'adaptador i tributà una carinyosa ovació als artistes.

Entre aquests cal esmentar amb elogi les senyoretes Montoro i Baillo i el senyor Rodríguez. — D.

Novetats. — Han presentat com a novetat l'hermós drama de Vélez de Guevara *Reinar después de morir*, que anys enrera la Guerrero ens va donar a conèixer a l'Eldorado.

Les esplèndides estrofes del clàssic foren dites amb la mestria de sempre per en Ricard Calvo, amb qui cooperà la Lola Velázquez amb força dignitat i aplom.

Els altres, mitjanets i prou.

Eldorado. — *El heredero*, comedia en tres actes de Le Benier, adaptada a l'escena castellana per J. M. Jordà. — La companyia Villagómez va oferir-nos, la setmana passada, aquesta obra, que pertany de ple a aquell tea-

tre tant estimat qualques anys enrera i que avui ens resulta ja quelcom ignocent. Comedia d'aquelles llises, sense complicacions ni conflictes extraordinaris, distreu amablement sense amoinar als bons espectadors.

Certs personatges de l'obra estan apuntats amb força traça, com el del protagonista, un brau picapedrer, bon xic mal educat, mes que baix la seva impolidesa guarda una clara percepció de les coses i una agilitat d'esperit que pera ells voldrien tots els demás que'l volten, malgrat la llur educació i tracte de gent de gran món. Després cal remarcar el tipus de la filla dels amos, d'una dolça ingenuïtat, i el de l'aixerida «Patro», garbosa i desinvolta, digna parella del picapedrer enriquit.

Com deiem abans, la comedia no porta en sí cap conflicte extraordinari, i això fa que a voltes resulti un xic descolorit, i fins deturat, el moviment escènic, sobre tot al segon acte, que contrasta amb el primer i tercer, de molta més traça i relleu.

En Villagómez hi creà un tipus notabilíssim sense caure en exageracions de cap mena, sostenint la nota còmica del personatge fins al final dintre de la correcció i naturalitat més exquisides.

Després cal fer esment de les senyores Segura i Molgosa en primer lloc i de tots quants prengueren part en l'estrena.

L'adaptació, escrita correctíssimament, donant tot l'aire de distinció que cal a una obra com aquesta.

En quant a presentació i direcció, no's podia demanar més, ja que amb dugues vegades van resultar perfectes, acreditant una vegada més al senyor Villagómez. — MARSYAS

Apol. — Don Frederic Urales, nom que aquests dies alguns periòdics han interpretat malament confonent-lo amb el del conegut escriptor Federico Urales, es l'autor del melodrama *La conquista del pan*, estrenat darre-rament per la companyia den Rojas.

Se tracta d'una obra de tendències socials, escrita amb bastanta correcció i en la qual hi abunden situacions que apassionen fortament el públic.

Sense constituir cosa de gran empena, es un melodrama fet amb consciència, i un gran coneixement de les qüestions que s'hi plantejen.

Ademés, l'obra té la bona condició d'encaixar amb els gustos del públic de l'Apol, i d'aquí l'èxit que obtingué.

L'execució, bona. Hi sobressortiren la Ferrer i en Rojas. — D.

MADRID

(Del nostre corresponsal especial)

Segueix la ratxada d'estrenes i seguim coneixent obres, algunes de les quals mellor seria no conèixer.

Teatre Cervantes. — *La nicotina*, sainet en un acte dels senyors Muñoz Seca i Pérez Fernández.

Com totes les obres d'aquests autors, es eminentment còmica, i solament té per objecte fer riure el públic valent-se de tots els medis, per inverossímils que siguin.

Els tràfecs que passa un empedernit fumador, a qui el metge li prohibeix fumar, es el tema de l'obra, gràciosa de debò.

El senyor Simó Raso interpretà el protagonista molt be.

El análisis, bocet dramàtic en un acte i dos quadres, de don Joan Arzadún.

Aquest autor va estrenar l'any passat la seva primera obra al teatre Español, titulada *Fin de condena*, i obtingué un gran èxit.

Aquesta vegada no ha estat tant afortunat, i la seva obra solament ha estat rebuda amb respecte i simpatia.

Dos metges enamorats de la mateixa dona. Un d'ells sospita que està tísic i's fa examinar per l'altre, rival seu. Aquest, obligat per la gelosia, trenca el secret professional i fa que l'altre, que es el preferit per la dona, se convenci del seu terrible mal, que es comprovat anteriorment per medi d'un anàlisi. Això es lo més substancial de l'argument.

Els dos metges foren primorosament interpretats per en Simó, i sobre tot per en Gatuelles, que en l'escena final demostrà les seves excepcionals condicions d'actor modern. En Simó, actor genèric colossal, va triomfar igualment, com sempre. La senyoreta Teodora Moreno, en el paper de dona desitjada, va estar justíssima, exterioritzant les diferents fases del seu paper amb veritable acert i vestint el personatge amb l'elegancia per ella sempre acostumada.

Comedia. — Ja fa dies va estrenar-se la comedia en tres actes, de Flers i Caillavet, *Primero*, que va obtenir solament un èxit regular. L'obra havia estat representada per la Borelli, i allavors tampoc va entusiasmar. Es nyonya, insubstancial e inferioríssima a altres produccions dels mateixos autors.

Mereixen elogis per l'interpretació les senyoretas Pérez de Vargas i Palou i els senyors González i Bonafè. Amb aquesta obra, i per cert amb un paper insignificant, va fer el seu debut el senyor Barbosa, i es llàstima que aquest excelent actor no puga demostrar al públic castellà lo que tantes vegades ha demostrat a Catalunya.

Cómico. — *Lances de amo y criado*. — El culte refundidor d'obres clàssiques don Tomás Luceño ha fet un nou arranjament de l'obra de Rojas *Donde hay agravio no hay*

celos, apropòsit pera representar-se en aquest teatre, i amb diversos números de música — que no estan, ni molt menys, a l'altura del llibre — del mestre Calleja.

L'obra, per la seva índole i per la qualitat del públic que acut an aquest teatre, solament fou respectuosament rebuda.

Els encarregats dels principals papers, senyoreta Loreto Prado i senyor Enric Chicote, foren aplaudits y estigueren acerts sempre.

Teatre-Circ de Price. — En Sagi Barba segueix omplint el teatre tots els vespres, sobre tot amb *La viuda alegre* y una nova adaptació de *La princesa de los dollars*, feta pel notable literat català senyor Rovira i Serra, i que per cert es la més seriosa i literaria de les tres o quatre-centes que corren per aquests escenaris d'Espanya i América.

Forma part d'aquesta companyia, en qualitat de tenor còmic, en Josep Viñas, que durant varies temporades ha treballat al teatre Còmic de Barcelona.

Teatre Lara. — *La familia de la Sole o el casado casa quiere*.

Heus aquí el títol d'un sainet garbosament escrit per n'Antoni Casero, popular escriptor madrileny.

Ha obtingut un gran èxit i's farà vell en els cartells.

Per ara aquest teatre no anuncia cap novetat d'importancia.

Teatre Novetats. — *La nobleza de un querer*, de tots aquests senyors: Morales i Alvarez, música d'Aquino i Rebollo. No obstant i ser tants els autors l'obra va estrenar-se passant, sense pena ni gloria, gracies al públic benèvol en grau màxim.

Teatre Martín. — *Astucia de mujer*, obra d'un veritable poeta, don Francisco Iracheta, autor que en altres produccions i llibres ha provat el seu bon gust i la seva exquisidesa literaria.

El celebrat mestre Conrat del Campo ha escrit una música preciosa, que demostra clarament el seu talent de músic capaç de més altes empreses, com ja ho ha demostrat estrenant en el teatre Real una òpera titulada *El final de don Álvaro*. Poeta i músic son dignes de que se'ls aculli en els grans escenaris madrilenys, ja que les seves produccions són sempre obres artístiques plenes de belleses i de bon gust.

Gran Teatro. — *La hija del mar*, sarsuela de don Manel Fernández de la Puente, música del mestre Barrera.

Va obtenir un èxit grandios, sobre tot la música, que es inspiradíssima, i que col·loca de cop al mestre Barrera entre'ls primers compositors espanyols. Ell i en Luna han estat dues veritables revelacions, puix encar que'ls dos escriuen fa temps, aquest últim amb *Molinos de viento*, i en Barrera amb *La hija del mar*

han sentat plaça ràpidament de musics de primera categoria.

Hi ha obra per tota la temporada, i això que l'obra literària sembla escrita fa uns cinquanta anys enrera, però el públic s'acontenta amb escoltar la música que es verament una obra mestra.

NOTICIES

Al teatre Cervantes hi figuraven, com a primers galans, els senyors Gatuellas i Calle. Aquest darrer ha deixat de formar part de la companyia, quedant ara de galan únic el primer de dits senyors.

* *

Al teatre Espanyol hi ha gran calma.

El dia 12 o 14 debutarà en Jaume Borràs amb *El místico*. Fa dies que està ensajant, i l'impressió causada personalment per aquest actor català a l'element intel·lectual ha estat, fins ara, immillorable, i tothom espera el seu debut amb gran curiositat. Jo estic plenament convençut del seu èxit.

* *

El dia 18 debutarà la companyia Guerrero-Mendoza al teatre de la Princesa amb l'obra dels Quintero *Malvaloca*.

* *

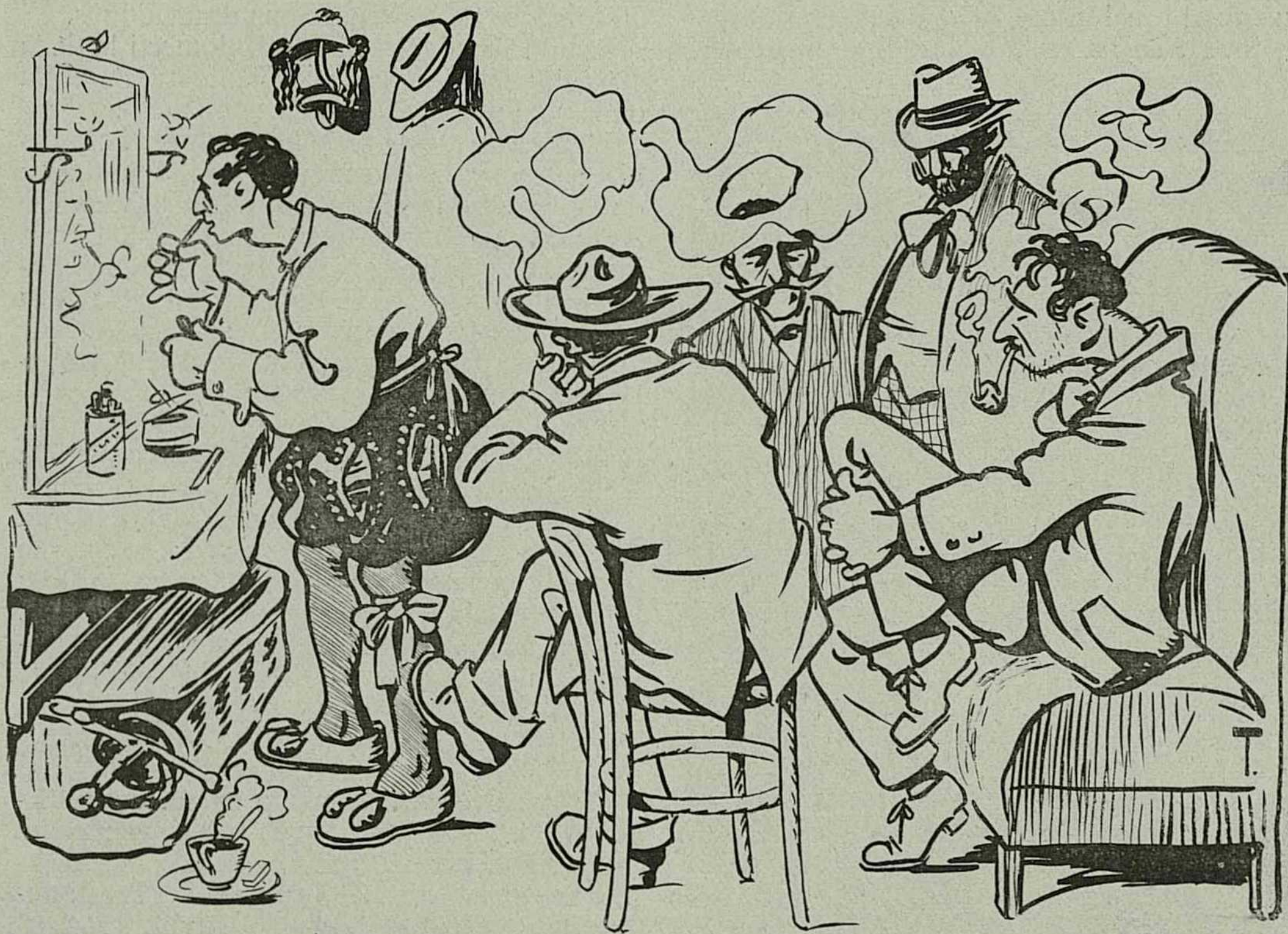
Els artistes dramàtics dels teatres de Madrid i províncies regalaran an en Benavente un exemplar de *Los intereses creados* imprès sobre pergami i amb dibuixos originals dels més celebrats pintors.

Dintre de pocs dies se publicarà en els diaris els llocs pera suscriure-s.

Degudament autoritzat, jo invito als actors i actrius catalans a que contribueixin an aquest homenatge, enviant els donatius que vulguin a la redacció d'EL TEATRE CATALÀ, i per després fer-los arribar al seu destí. Tindrè una gran alegria si acudeixen a la meva invitació. Mercès per endavant.

RAYMOND

10 Novembre de 1912

L'ÚLTIMA MODA!

—Ara faré diners. Escric tres obres: una sarsuela qual acció passa a Holanda, un melodrama que passa a Rússia i una opereta del Nord-Amèrica.

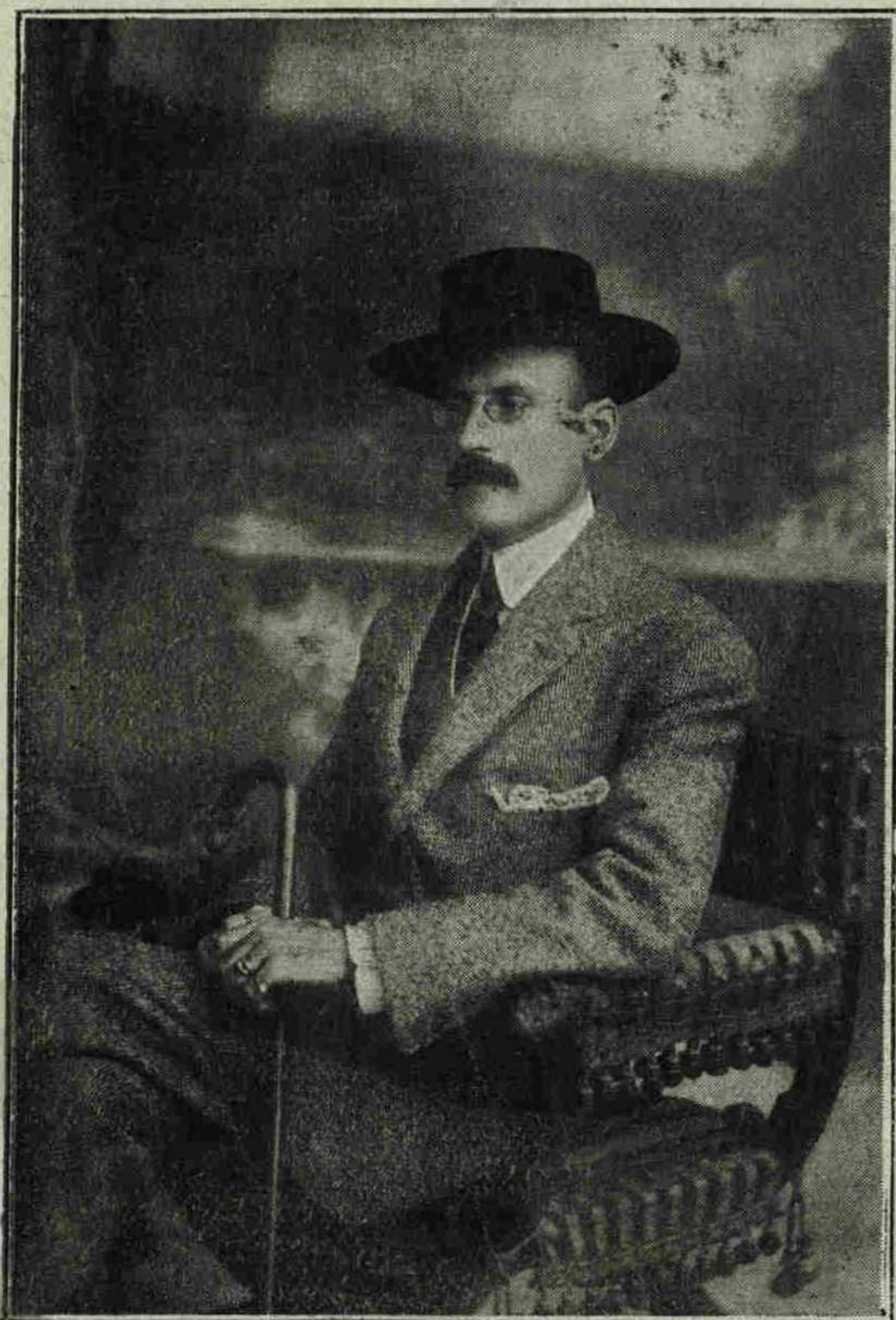
TEATRE CATALÀ

BARCELONA

TEATRES

Espanyol. — SINDICAT D'AUTORS DRAMÀTICS CATALANS. — S'ha estrenat *La creu*, drama en tres actes den Colomer i Fors, i per dolorós que sigui confessar-ho, ha estat aquesta estrena una sensible equivocació. I es sensible, per quant podia evitar-se al públic el mal efecte produït si s'hagués aconsellat amicalment a l'autor que'l seu drama no reunia les necessaries condicions pera interessar vivament a l'espectador, a qui tant ha de procurar-se acontentar en els moments actuals.

La creu cau de ple, i amb defectes notables, en el genre *demodé* dels drames impressionistes de que tant s'infestà el nostre teatre fa deu o dotze anys, amb recursos d'uns quants anys anteriors i llenguatge de lo més primitiu de la nostra escena, amb *rellampus* a cada paraula; i mullers que manen al marit; i un protagonista que, además d'esser jugador, borratxo, *mujeriego* i mal home, es moll d'ulls; i un galan jove treballador i honrat que renega dels

Pere Colomer i Fors

Fot. Amadeo

diners; i uns plagues del poble que'n canten d'aquelles que comencen:

« ¡Ay, sí, niña, yo ta bi
qu'astabas beilan-dóoo...! »

i que no saben dur çabates; i una mare soferda i resignada; i la tramontana que bufa de valent; i un suïcidi; i en escena un braser i unes cortinetes vermelles a la porta; i un dinar amb xistos sobre'l pollastre i l'arroç i la sanfaina..., i no sé quantes coses més, posades perquè hi hagi ambient, i emoció, i modernisme...

Tot això repartit en tres actes llargs, inacabables; — sobre tot el darrer, en el qual l'autor va al final, passant, per arribar-hi, per camins fressats, — a copia de voler esser impressionistes, lo qual fa que l'espectador se cansi, i en lloc de sentir-se emocionat per l'acció o per l'estat d'ànim dels personatges, s'aburreixi i acabi prenent-se en broma lo que a l'autor li semblava que havia de produir la més intensa de les sensacions dramàtiques.

Sentim l'equivocació den Colomer i la de la direcció del Sindicat acceptant aquesta obra, en la qual no's podien tenir confiances.

L'execució de la mateixa fou força acceptable, sobresortint el senyor Piera, qui tingué de lluitar amb la falsetat del personatge que se li confià. No obstant, tingué moments de força justesa. Es clar que aquella exclamació del tercer—acte, quan, malalt, boi cec, aburrit ja de la vida i renegant de tothom diu:

« — Ara, per un petricó d'aiguarent, donaria!... » —

no la digué amb tota la sobrietat aiguarentosa que'l moment requería, però no fou culpa d'ell, sinó de qui s'empenyà en que la digués.

L'Antonia Baró, en un paper també ingrat, sabé fer-se aplaudir, així com la Fremont, que digué el final amb molta intensitat dramàtica; la Mestres, la Verdier, en Daroqui, en Viñas, en Bardem, l'Aymerich, en Sirvent, en Galceran i el nen Llano.

*
* *

L'eterna qüestió, comedia en un acte d'Àvel·lí Artís.

No tracto pas, perquè seria inútil, de descobrir ni aquesta estimada comedia ni el seu autor, més estimat encara. Però sí vull fer constar l'èxit, rellorint novament, de quan s'estrenà a Romea. Febrosos i inquiets després d'aquella *creu* tant pesada, la reestrena de la delitosa *Eterna qüestió* fou pera'l públic, angoixós i apesarat, com un ventijol de nit d'estiu ca-

rregat de sospirs, de perfums i de càntics.

L'Emilia Baró, com sempre, exquisida, plena d'anhels, plena d'impacïncies i d'inquietut; l'Antonia Baró molt discreta també i plena de caràcter; en Carles Capdevila, claríssim de gest i de dicció, donant la més justa idea de lo que es el personatge; en Sirvent, també segur i aplomat, ple d'indulgència i d'amabilitat; en Bozzo, just, i mantenint-se en una prudente discreció; en Bardem, ple de gràcia i de justesa... — WILLY.

*
* *

S'han reproduït aquesta setmana les comedies *Dissabte de Gloria*, den Folch i Torres, i *Flors i violes*, den Pompeu Crehuet.

L'èxit més falaguer ha acompanyat aquestes reproduccions, que'l públic ha celebrat amb la mateixa fruïció que si fossin obres noves.

*
* *

No som a temps a parlar de l'estrena de *L'home de palla*, tinguda lloc ahir a la nit. La setmana entrant li dedicarem l'espai que, segurament, mereixerà.

Cercle de Sans. — La companyia den Pubill posà en escena les obres *El nuvi* i *Un interior*, a les quals donaren una bona interpretació tots els que hi prengueren part.

SOCIETATS PARTICULARS

ATENEU OBRER DEL DISTRICTE III. — Diumenge tingué lloc la funció dedicada als autors novells, posant-se en escena les obres *La cançó de l'ambulant*, *La pau a casa* i *El «maulón»*.

La primera anà a càrrec del quadre dirigit per en Palacios, el qual donà a l'obra una execució bastant acertada, notant-s'hi, emperò, poca intensitat dramàtica.

Les dues últimes anaren també regularment interpretades, divent fer particular elogi del senyor Vinyes, en l'última, i de la senyoreta Escriu, que estigué acertada en totes.

AGRUPACIÓ «NATURA». — A benefici dels senyors Coll i Mestres, diumenge posaren en escena *Muralla de ferro*, *Coses de l'oncle* i *Escenes apatxes*.

Per motius de delicadesa no'n parlem, puix la funció no s'acabà.

Els recomanem que facin comedia, emperò no que l'escarneixin.

CENTRE «PLA DE BAGES». — Diumenge passat posaren en escena les comedies *Els porucs* i *El pronunciament*, distingint-se en l'interpretació la senyora Artigas, les senyoretas Milà i Parra, i els senyors Mimó, Comas, Roca i Pedret.

Els senyors Mateu i Masriera secundaren amb acert.

La direcció, a càrrec del senyor Mimó, bona.

CERCLE D'UNIÓ LLIBERAL DEL DISTRICTE VII. — El passat dissabte tingué lloc una vetllada en honor i a benefici den Joan Bartús, representant-se la comedia *Gent d'ara*.

L'interpretació fou notable per part de les senyo-

retes Sabater i Blanc, senyora Guart i senyors Clariana, Rufart, Rovira, Gras i Mumbrú.

Finalitzà la festa amb la comedia *Sirena*, que fou molt ben jugada pels que hi prengueren part.

ESBART ARTÍSTIC. — Com a funció de broma posaren en escena, el passat diumenge, l'obreta den Gumà *El primer dia*, i una sarsuela castellana. L'execució fou bona per part de tot els aficionats.

NIU GUERRER (Mercaders, 26). — El quadre dramàtic que dirigeix en Figuerola posà en escena *El ferrer de tall*.

La senyora Guerra ens feu una «Baronesa» molt acceptable; igualment la senyora Amorós en l'«Agnetta», i també la nena Redondo en el «Bailet», encara que alguns moments va estar quelcom distreta. El senyor Figuerola, molt acertat en tota l'obra. Els senyors Ventura i Carrasco, regulars. El senyor Maxenchs, en l'«Arnal», en alguns moments estava massa airós.

La presentació molt acceptable.

SOCIETAT «JUBILACIÓ DE VIGILANTS». — El dissabte passat tingué lloc la representació de les obres *Calvari amunt* i *A pèl i a repèl*, distingint-se la senyoreta Llorens i els senyors Pinyol, Martínez i Vives (E.).

Els demés, poc ajustats en llurs papers.

Gràcia

ATENEU D' U. F. N. R. — El dia 10, la companyia dramàtica posà en escena, amb regular execució, la comedia *El Sant Cristó gros*. Sobresortiren les senyores Hernández i Comorera i els senyors Castells i Sala. Els conjunts, poc ensajats, i adolint de manca de direcció.

«LA MARGARIDA». — La companyia que dirigeix el senyor Cormand ha posat en escena les obres: *Les joies de la Roser* i *Cura de moro*.

En el drama, que obtingué una molt lleugera execució en el conjunt, s'hi distingiren la senyoreta Llorens i els senyors Nebot (B. i P.). Els demés no estaven en caràcter. En Castellet no ens convencé.

La comedia fou interpretada més feliçment per part de tots.

Sant Gervasi

CENTRE AUTONOMISTA CATALÀ. — *Don Gonzalo o l'orgull del gec* fou l'obra que omplí el programa del diumenge passat, la interpretació de la qual, a càrrec dels aficionats de la casa, pot calificar-se d'esplèndida. Tots els que hi prengueren part estigueren encaixadíssims. Els conjunts, admirables.

Sant Martí (Clot)

CENTRE NACIONALISTA REPUBLICÀ. — El dia 9 a la vetlla's representà el drama *L'hèroe*, per la companyia que dirigeix l'actor senyor Pubill. Aquest estigué immillorable en el «Clapat».

Dels demés, cal citar la senyoreta Roca i els encarregats dels d'«Hèroe» i «Joan».

Acabà la funció amb *La gran rifada*, que fou també ben executada.

El dia 10, a la nit, la mateixa companyia donà una representació de les obres *Els savis de Vilatrasta* i *Un interior*, amb acceptable interpretació per part de les senyores Roca, Martí i Fernández, i dels senyors Pubill, Capdevila, Calvo, Puigventós, etc.

ATENEU OBRER CATALÀ. — La tarda del dia 12 els aficionats posaren en escena el drama

El tresor i la comedia *Celos d'un rei*, que satisfieren al públic per sa bona interpretació.

CERCLE TRADICIONALISTA. — El dia 11 representaren un drama castellà.

Deplorem que no fassin teatre nostre.

CENTRE SOCIAL TRADICIONALISTA. — S'ha celebrat la funció de festa major, composta de les obres *La banda de bastardia* i *El mestre de minyons*, assolint una prudent execució la senyora Moncal i els senyors Serra, Tresserra, Albiñana, Subiron, Carulla, etc.

ASSOCIACIÓ AUTONOMISTA REPUBLICANA. — La nit del dia 10 tingué efecte la representació del drama *El gran Aleix*.

A continuació, un parell d'obretes del genre petit.

FRATERNITAT REPUBLICANA INSTRUCTIVA. — El quadre escènic posà en escena, dilluns passat, el drama *La mare* i la comedia *Indicis*. Interpretació acertada.

ATENEU OBRER MARTINENC. — La funció teatral que's donà en aquesta societat prengué cert relleu per representar-se l'obra *El forn del rei*. El drama aludit se presentà amb un decorat exprés del senyor Aynaud, de molta vistositat.

Les senyores Guardia i Guart, voluntarioses. El senyor Vila, en el protagonista, no'ns convencé. El senyor Abelló, be. El senyor Pina, molt acceptable. Com a bons se portaren els senyors Llagostera, Curto i Puiggalí.

DE FORA

Badalona

CENTRE D'U. F. N. R. — El quadre d'aficionats representà, el diumenge prop-passat, *Don Gonzalo o l'orgull del gec*, l'execució de la qual no passà de regular, i es una llàstima.

CENTRE DE NOSTRA SENYORA DE MONTSERRAT. — El diumenge passat representaren, amb un conjunt llastimós, la divertida comedia den Josep M.ª Arnau *La mitja taronja*, i per fi de festa *Cura de moro*, l'interpretació de la qual deixà també molt que desitjar.

TEATRE CERVANTES. — La companyia que actúa en aquest teatre estrenarà dintre poc una peça catalana original del jove badaloní Josep Baulenas, intitulada *Les manies de don Prudenci*.

CENTRE CATALANISTA «GENT NOVA». — Aquest centre inaugurarà la temporada el dia 24, amb l'obra d'Enric Bataille, traducció catalana, *La verge boja*, i el divertit sàinet *El pintor de miracles*.

Formaran el quadre els aficionats senyors Boix, Cardona, Muns, Gili i Giró.

Manresa

JOVENTUT CARLISTA. — Amb regular èxit se posà en escena el drama den Baquet *Els masells*, i la peça *L'últim anglès*.

Mataró

ASSOCIACIÓ «FOMENT DE LA SARDANA». — El diumenge posaren en escena les obres *El concho*, *La sacrificada* i *L'amor a casa*, essent molt ben interpretades pels que hi prengueren part.

Sarrià

INSTITUT DE SANT JOSEP. — El dia 10 a la tarda, i després d'una representació castellana, tingué lloc l'estrena d'una joguina còmica en un acte, deguda a la ploma del director del quadre escènic d'aquest Institut, don Pau Sostres, amb el títol *Dos Tenorios... sevillanos*. La tal obreta no reuneix cap condició ni té cap consistència. Unicament cal esmentar el treball dels senyors Amat, Amenós i Calsals entre'ls interpretadors.

Suria

Baix la direcció del senyor Martí Dalmau i amb la cooperació de les actrius Vidosa i Puigcerver, se donà una representació de les belles obres *El misteriós Jimmy Samson* i *L'agència d'informes comercials*, les quals meresqueren nodrits aplaudiments.

Vic

«CATALUNYA VELLA». — La companyia del teatre Líric de Barcelona, dirigida per en Marcet, donà, el dia 9, una representació del drama *El ferrer de tall*.

L'execució fou molt acceptable, distingint-s'hi el senyor Marcet i la senyoreta Tubau.

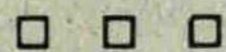
NOTICIES

HA deixat de formar part d'aquesta Redacció don Lluís Capdevila.

DISSABTE vinent s'estrenarà al Sindicat la farsa en dos actes, de l'Antoni Muntanola, *La victoria del 110*. Seguirà an aquesta obra la tragedia en un acte, de l'Ambrosi Carrión, *Epitalami*, i s'estan fent els preparatius pera emprendre la comedia dramàtica del nostre amic Avelí Artís, *La sagrada familia*.

AL Novetats, i per la companyia den Ricard Calvo, s'ha començat a assajar la forta tragedia shakespeariana *Romeo y Julieta*, que'l nostre company Ambrosi Carrión ha traduït al castellà.

UNA altra noticia respecte an en Carrión, aquest home infadigable i sorprenent: a darrers d'aquest mes estrenarà a l'Eldorado un drama cavalleresc en quatre actes titulat *Bernardo del Carpio*.

CORRESPONDENCIA LITERARIA

L. C. (Sant Joan de Palamós): Rebrà carta nostra.—Ll. O. P.: Gràcies.—V. G.: No va enlloc lo que vostè envia.—A. T. (Vich): Ja se li va escriure; segueix carta, no obstant.—J. S. (Manresa): Escrivim amb aquesta data.—Ll. F., J. C. E. B.: en lo que vostès diuen no hi ha l'intenció que suposen; se'ls escriurà particularment donant-los detalls.—B. S. i R. (Sabadell): Sentim no poder publicar el seu treball.—R. Q.: Ens sembla que s'ha d'esperar que fineixi la temporada. Amb tot, no seria de més que consultessin el eas amb cada autor particularment.—Ll. C. (Lleida): Li donem explicacions per carta.

A. ARTÍS, impressor - Balma, 54; Barcelona: Telèfon 2686

Kiosco del Liceu

Rambla del Centre, davant del Liceu

Llibres

Periòdics

Revistes

Diaris

nacionals i estrangers

SOCIETAT CATALANA D'EDICIONS

Entrega als seus subscriptors, cada semestre, tres obres bellament editades,
:: de 300 planes ::

□ □

QUOTA MÍNIMA SEMESTRAL
: **5 PESSETES** :

□ □

OBRES DEL PRIMER SEMESTRE DE 1912

Estudis de Literatura Catalana, per
Manuel de Montoliu, pròleg de Miquel
S. Oliver.

Origen del Coneixement, pel doctor
R. Turró.

Historia contemporània dels moviments
nacionalistes, per A. Rovira y Virgili,
pròleg d'en Pere Corominas.

FOTOGRAFAT

CASA FUNDADA EN L'ANY 1876

PRIMERA D'ESPANYA

A. JOARIZTI S^c
CONSELL DE CENT 289
BARCELONA

: DOLCERÍA : FRANCESA

DE

Parcerisas

... ..

XACOLATERIA
REFRESCS
FIVE O'CLOCK TEA

... ..

SORTIDES DE TEATRE A 2 PTES.

Especialitat de la Casa

... ..

Hospital, 15 i 17

Nostres folletins

Van en aquest número setze pàgines del pas de comedia, original de l'AVELÍ ARTÍS,

≡ L'ETERNA QÜESTIÓ ≡

Aquesta obra es considerada com una de les millors comedies catalanes en un acte amb que compta el nostre teatre. La seva estrena, tinguda lloc al Romea quan la temporada de la Nova Empresa de Teatre Català, que dirigia l'Adrià Gual, constituí un èxit unànim de públic i Prempsa, judicant-se aquesta obra com un petit joiell de la nostra literatura dramàtica.

Del mèrit de

≡ L'ETERNA QÜESTIÓ ≡

ne respon el fet de que s'hagi representat en un sens-fi de teatres i societats de Catalunya, assolint per tot arreu l'èxit més falaguer i merescut.

Ara el Sindicat l'ha reproduïda en el teatre Espanyol, reconeixent així el seu valor i renovant-se el seu èxit unànim.

La setmana que ve repartirem definitivament als nostres afavoridors les cobertes que en Josep Rocarol dibuixa pera la comedia den J. POUS I PAGÈS

≡ SOL IXENT ≡

acabada de repartir als nostres llegidors.

I desseguida que'ns arribi el paper empendrem la publicació de

Senyora avia vol marit

□ □ □

Els qui desitgin tenir enquadrnat ELS ZIN-CALÓS poden passar per l'Administració, Porta-ferriça, 17, aont, mitjançant l'entrega dels folletins en bon estat i la quantitat de VINT CENTIMS, se'ls donará l'exemplar corresponent.

□ □ □

Preguem als nostres compradors que no tallin els folletins, puix dificulten l'enquadració de les obres i ens obligarien a no admetre-ls al venir a recullir-les.